

REHPA

Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

PRAKSISBESKRIVELSER FORSKNINGSKLINIK REHPA

- Standard rehabiliteringsforløb for mennesker med eller efter kræft

REHPA

Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

**Praksisbeskrivelser – Forskningsklinik REHPA.
Standard rehabiliteringsforløb for mennesker med eller efter kræft.**

Redaktion: Annette Rasmussen, Eva Jespersen, Tina Backmann & Lene Jarlbæk

Copyright©2020 REHPA, Videncenter for Rehabilitering og Palliation

Mindre uddrag, herunder figurer, tabeller og citater, er tilladt med tydelig kildeangivelse.
Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende, bedes sendt til REHPA.

Design: Company:k
Foto: Fotograf Finn Brøndum, fotograf Nils Lund og REHPA
Tryk: Print & Sign, SDU
Oplag: 200 stk.

ISBN: 978-87-93356-43-6 (trykt udgave)
ISBN: 978-87-93356-44-3 (online)

REHPA, Videncenter for Rehabilitering og Palliation
Vestergade 17
5800 Nyborg
Telefon 21 81 10 11
Mail: rehpa@rsyd.dk
www.rehpa.dk

Rapporten er fagligt godkendt af videncentrets medarbejdere og eksternt reviewet.
Udarbejdelsen af og baggrunden for rapporten fremgår af forordet.

Rapporten kan downloades fra www.rehpa.dk.

Redaktion- og forfatterpræsentationer

Annette Rasmussen
Sygeplejerske, klinisk leder
Cand.cur.
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Marianne Boll Kristensen
Ph.d.-studerende, klinisk diætist
Cand.scient.
Ernærings- og Sundheds-
uddannelsen, Københavns
Professionshøjskole og REHPA,
Videncenter for Rehabilitering og
Palliation

Dorthe Søsted Jørgensen
Sygeplejerske
Master i Sundhedsantropologi
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Mette Tikjøb Grymer
Sognepræst
Cand.theol.
Nyborg Kirke

Eva Jespersen
Fysioterapeut
Ph.d.
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation
og Forskningsenheden for
Rehabilitering, Odense
Universitetshospital

Nina Rottmann
Psykolog
Lektor, ph.d.
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation og
Institut for Psykologi, Syddansk
Universitet

Graziella Zangger
Fysioterapeut,
Cand.scient.san.
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Rikke Tornfeldt Martens
Fysioterapeut, MSA
Master i Sundhedsantropologi
Efteruddannelser i neurofysioterapi,
medicinsk træningsterapi,
pilatesinstruktør og personlig træner
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Jan Tofte
Socialrådgiver
Efteruddannelser i kognitive
behandlingsformer og
arbejdsmarkedsforhold
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Susan Dybkjær Johansson
Fysioterapeut, yogalærer og
mindfulness instruktør
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Lene Jarlbæk
Læge
Ph.d., overlæge, onkolog
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Tina Backmann
AC-konsulent, fysioterapeut
Cand.scient.san.
REHPA, Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

KLINISK INDSATS 4: Hvordan med arbejdslivet?

Jan Tofte

Program for 5-dagesopholdet

MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
7.45-8.15 Morgenmad				
Hver morgen 8.45 Morgensamling				
9.45-10.15 Ankomst til REHPA og indkvartering	9.00-10.30 Valgfri session Hvad med arbejdslivet? v. socialrådgiver	9.00-12.00 Min fysiske form Test og introduktion v. testholdet	9.00-11.30 Kræft og psyke v. psykolog	9.00-10.15 Træning efter dagbog v. fysioterapeuterne
10.45-11.15 Velkomst og introduktion v. forløbsleder	10.45-12.00 Træthed v. sygeplejerske		9.00-10.00 Krop og bevægelse v. fysioterapeut	9.00-10.30 Valgfri session: Mad og måltider eller Intimitet og seksualitet v. sexolog
11.15-12.00 Walk and talk			10.30-11.30 Krop og bevægelse fortsat	10.45-12.15 Valgfri session Mad og måltider eller Intimitet og seksualitet v. sexolog
12.00 Frokost (torsdag kl. 12.15)				
13.00-14.15 Fælles præsentation	13.00-16.00 Min fysiske form Test og introduktion v. testholdet	13.00-14.15 Træthed v. sygeplejerske	13.00-14.00 Krop og bevægelse v. fysioterapeut	13.00-15.30 Kræft og psyke v. psykolog
14.45-16.15 Søvnbesvær v. sygeplejerske		14.45-16.15 Valgfri session Hvad med arbejdslivet? v. socialrådgiver	14.30-15.30 Krop og bevægelse fortsat	13.00-17.00 Massage og Individuelle samtaler
17.45-18.00 Velkomst v. aftenværtinde				12.45-13.00 Check ud fra værelser
18.00 Aftensmad				
19.30-21.00 Musik og sang	19.30-21.00 At være menneske v. præst		20.00 Gåtur/spilleaften/filmaften	13.15-14.00 Afslutning og på gensyn
				14.00 Afrejse

Baggrund

Forskningsklinikken tilslutter sig, at målet med rehabilitering er at give mennesker, som har eller er i risiko for at få betydelige begrænsninger i deres fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne, et selvstændigt og meningsfuldt liv med bedst mulig funktionsevne (MarselisborgCentret & Rehabiliteringsforum Danmark, 2004; WHO & The World Bank, 2011).

Således indskrives denne fagbeskrivelse sig i den del af standard rehabiliteringsforløbene, der handler om deltagernes sociale funktionsevne/arbejdsevne. Målgruppen er deltagere, hvor indholdet findes relevant og er derfor valgfrit.

For de fleste danskere i den erhvervsaktive alder har det at have et arbejde stor betydning. Dels giver arbejdsindkomsten et grundlag for den enkeltes og familiens økonomi, og dels har arbejdet for den enkelte betydning på områder som eksempelvis identitet, sociale kontakter, selvværd og at give indhold til tilværelsen.

Cirka en tredjedel af nye kræfttilfælde i Danmark rammer mennesker i alderen 20-64 år (Sundhedsdatistyrelsen, 2020). I et internationalt review fra 2011 var det overordnede resultat, at 62 % af kræftoverleverne var tilbage på arbejde efter et år og 89 % efter to år (Kjær, Karlsen, Dalton, Levinsen, & Johansen, 2017). Det er forskelligt, om man er i stand til at arbejde, når man får kræft og er i behandling. De fleste sygemeldes helt eller delvis i en periode. Varigheden og omfanget af sygemeldingen er forskellig, og det er forskelligt, i hvilken grad man er i stand til at vende tilbage til arbejdet.

Kræfttype, stadie og behandling er afgørende for, om kræftramte vender tilbage til et aktivt arbejdsliv – faktorer, som det ikke er muligt at ændre på i et rehabiliteringsforløb. Til gengæld er konsekvenserne af en given kræfttype og behandling afhængig af faktorer relateret til det enkelte individ og arbejdspladsen. Her vil en veltilrettelagt evidensbaseret arbejdsmarkedsrehabilitering kunne få stor betydning for den kræftramtes arbejdsliv

(Carlsen, 2013, s. 320).

At vende tilbage til arbejde efter en kræftsygdom kan være forbundet med usikkerhed og bekymringer i mødet med arbejdsgivers og jobcenters forventninger (Nielsen, Zinkernagel, Tofte, & Timm, 2019). Mulighederne for tilbagevenden til arbejdet sker i samarbejde med arbejdsgiver og jobcentret, der har til opgave at støtte hurtigst mulig tilbagevenden til arbejdsmarkedet og i øvrigt foretage opfølgning i forbindelse med udbetalingen af sygedagpenge (Beskæftigelsesministeriet (Arbejdsdirektoratet, 2006). For mennesker, som ikke er i arbejde, vil tilbagevenden til arbejde ske i samarbejde med jobcentret. Endelig er det også jobcentret, der har kompetencen til at bevilge kompenserende ydelser, fx fleksjob og førtidspension, i forbindelse med eventuel varig nedsættelse af arbejdsevnen. Mennesker, der har eller har haft kræft, kan i forbindelse med denne proces opleve, at deres perspektiver i relation til arbejdslivet har forandret sig. Overordnet er denne gruppe motiveret for at vende tilbage til arbejdslivet. Samtidig kan de også have en del overvejelser om, hvorvidt det konkrete job er det rigtige at fortsætte i, og hvor meget man ønsker, eller har overskud til, at arbejde fremadrettet (Nielsen et al., 2019).

Formål

- At deltagerne ud fra egen aktuelle situation rustes bedst muligt til at samarbejde med arbejdsgiver og/eller jobcenter om afklaring af egen arbejdsevne og mulig tilbagevenden til arbejdsmarkedet.
- At deltagerne opnår et grundlæggende kendskab til sygedagpengelovgivning og anden relevant arbejdsmarkedslovgivning, herunder kriterierne for tilkendelse af fleksjob og førtidspension.

Indhold

Aktiviteten foregår gruppebaseret, og ved aktivitetens start bedes deltagerne om kort at orientere om egen situation samt forventninger til aktiviteten. Med udgangspunkt heri aftales det videre forløb. Typisk vil der være en gruppesamtale om problemstillinger af generel interesse, eksempelvis en drøftelse af hvordan tilbagevenden til jobbet bedst muligt tilrettelægges og undervisning om relevant lovgivning, eksempelvis regler for forlængelse af sygedagpengeperioden.

Materiale udarbejdet i forbindelse med REHPA-notatet *Kræft, rehabilitering og arbejde - Viden, lovgivning, praksis og fremtid* (Aagesen, Tofte, Zwisler, & Tang, 2019) indgår som materiale til deltagerne.

Endelig præsenteres pjecen: *Når en medarbejder får kræft* (Kræftens Bekæmpelse, 2014).

Tids- og læringsrum

Der afsættes 90-120 minutter til aktiviteten. I standard rehabiliteringsforløbet søges aktiviteten placeret på første ophold enten tirsdag, onsdag eller torsdag.

Kompetencer

Fagprofessionelle involveret i kræftrehabiliteringstilbud bør være opmærksomme på eventuelle behov for afklaring af fremtidige beskæftigelsesmuligheder. Indsatser rettet mod beskæftigelsesmæssige forhold bør varetages af personer med relevant viden, fx socialrådgivere, og i dialog med relevante fagpersoner (Sundhedsstyrelsen, 2018).

Referencer

Lov om sygedagpenge, 563 C.F.R. (2006).

Carlsen, K. (2013). Arbejdsliv. In C. Johansen (Ed.), *Kræft: senfølger og rehabilitering* (pp. 306-321). Kbh: Hans Reitzels Forlag.

Kjær, T., Karlsen, R., Dalton, S., Levinsen, A. K., & Johansen, C. (2017). *Vidensopsamling på senfølger efter kræft hos voksne*. Retrieved from Kbh: <https://www.sst.dk/-/media/8D196FE8A2D14B9E838908BB23F288A4.ashx>

Kræftens Bekæmpelse. (2014). Når en medarbejder får kræft. In (3 ed.). Online: Kræftens Bekæmpelse.

MarselisborgCentret, & Rehabiliteringsforum Danmark. (2004). *Rehabilitering i Danmark: hvidbog om rehabiliteringsbegrebet*. Aarhus: MarselisborgCentret.

Nielsen, A. F., Zinkernagel, L., Tofte, J., & Timm, H. (2019). Cancer survivors on the process of returning to work. A danish focus group study. *Scand J of Work Environ Health*, 45(4), 370-375. doi:10.5271/sjweh.3794

Sundhedsdatastyrelsen. (2020). Cancerregistret. Retrieved from <https://www.esundhed.dk/Registre/Cancerregisteret/Nye-kræfttilfaelde#tabpanelF498F95659FD4BFD97300DCE35FC3D7>

Sundhedsstyrelsen. (2018). *Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft*. Retrieved from Kbh: <http://www.sst.dk/-/media/B0FD5078B1654B33A9E744CCBAE89022.ashx>

WHO, & The World Bank. (2011). *World report on disability*. Retrieved from Online: https://www.who.int/disabilities/world_report/2011/en/

Aagesen, M., Tofte, J., Zwisler, A.-D., & Tang, L. (2019). *Kræft, rehabilitering og arbejde - Viden, lovgivning, praksis og fremtid*. Retrieved from https://www.rehpa.dk/wp-content/uploads/2019/11/Kr%C3%A6ft-rehabilitering-og-arbejde_notat_final-NYT-FB-LINK.pdf

REHPA

Videncenter for
Rehabilitering og Palliation

Vestergade 17
5800 Nyborg
Telefon 21 81 10 11
Mail: rehpa@rsyd.dk
www.rehpa.dk

[linkedin.com/company/rehpa](https://www.linkedin.com/company/rehpa)

twitter.com/REHPA_DK

facebook.com/REHPA.DK